

Öte yandan, çocuk bakımı için evde oturmaları gereken çalışanların bazı özel sorunları da vardır. Günümüzün genç ailelerinin sıkışık evlerinde, çalışma köşeleri bulmak gerçekten zordur. Ayrıca, evde yapılan iş, evin oldukça geniş bir yerini, dolayısıyla kira giderinin büyük bölümünü tutmasına karşılık, bu harcamanın işverenle evde çalışan kimse arasında paylaşılıp paylaşılmayacağı da açıklığa kavuşmamıştır. İşverenle, onun evde çalışan memurları arasında bir anlaşma sağlanabilirse, kuşkusuz, daha yüksek ücret biçimindeki "kira geliri", ailenin gayri menkul harcamalarına yardım olacaktır. Ancak, ikamet yerlerinin ticarî amaçla kullanılmasını yasaklayan yasalar, böyle bir anlaşmayı engellemektedir.

Aslında, evde çalışma "fırsatı" çok önemli bir toplumsal değerdir. Böylece, iş pazarları, imkânları kit olanlara ve kendilerinden yararlanılmayan on üç, on dokuz yaş arası ya da daha küçük yaş grubundaki kimselere, kendi yetenekleri ölçüsünde açılmış olacaktır. Bu da istenen bir toplumsal gelişmedir.

GELECEKTEKİ DURUM

Evde yapılacak üzere, kolayca seçilebilecek özel iş türleri vardır: Bilgisayar programcılığı, yazı işleri gibi. Belki böylece, sakatlar, güçsüzlere ve başkaları, yer değiştirme yüküne katlanmadan, işgücüne eklenebilecekler ve toplum tarafından unutulmayacaklardır. Gelecekte, çalışanların toplumla bağlantısını sağlamak üzere, geleneksel işyerinin yerine geçebilecek kuruluşlar da yapılabilecektir. Ancak bu düzenlemelerin getireceği toplumsal değişim, teknolojik değişimden daha yavaş olabilecektir.

Yaklaşık 20 yıl önce, bilgisayarların ilk ortaya çıkışında ileri sürülen büyük savların aynıları, bugünün ev bilgisayarları için yeniden gündeme gelmiş-

EVDE NASIL ÇALIŞALIM?

Evde çalışırken, şu basit kılavuzu izleyiniz:

1. *Giyinik olunuz: "İşte olmak", günlük olduğunuzu varsaydığımız bir görevdir; dolayısıyla, işinize uygun bir elbise giymelisiniz.*
2. *Çalışma saatlerinizi belirleyiniz: Bu saatleri, çalışma odanızın kapısına ya da ailenizin ve arkadaşlarınızın görebileceği bir yere asınız ya da telefonla hatırlatınız. Örneğin, "9'dan 5'e dek işte olacağım" deyiniz ve orada olunuz.*
3. *Çalışmaya zamanında başlayınız: Dakiklik, bir çalışma programını sürdürmek için önemlidir. İşinize gitmek, yalnızca koridorda birkaç adım yürümenizi gerektirse de, işe hiç geç kalmadığınızı biliniz.*
4. *Zamanında da, işi bırakınız: Akşam yemeği boyunca, işinizin güçlükleri ile oyalanmayınız. Çalışma saatleri bitince, çevrede bir yürüyüş yapınız; işi unutmak için bir yol bulmalısınız.*
5. *İnsanlarla görüşünüz: Günün 24 saatini evinizde geçirirseniz, toplumdan kolayca dışlanırsınız. Sabahki iş programınızda bir oyun; her öğleden sonrada ise, bakkala ya da gazeteciye bir tur bulunsun. İşten sonra, çalışma ekibinizle uygun bir yerde toplanıp çay içerek, iş görüşmeleri yapınız; böylece, hem iş, hem de kişisel ilişkilerinizi sürdürebilirsiniz.*

tir. Amerika, yine başı çekmektedir. 20 yıl sonra bugün ise, eskinin iddialı görüntülü telefonları hiç yoktur. □

ARILAR ÇİÇEKLERİ NASIL SEÇER?

Çiçek çiçek gezen arılar, bal alınacak çiçeği rastgele seçmezler. Arıların da öz alacakları çiçeği belirlemede bazı ölçüleri vardır. İlk tercihleri menekşe renkli çiçeklerdir. Bazı çiçeklerden, hele hele yonca çiçeğine benzer çiçek çeşitlerinden köşe bucak kaçarlar. Çünkü yonca yapraklarının ortasında bulunan bol çiçek tozu içeren bir taç yaprağı, tedbiri elden bırakıp işine koyulan bir arıya mezar olur; bu taç yaprak bir avcı kapanı gibi, üzerine konan arıyı kapar. Arıların çiçekleri birbirinden nasıl ayırt etmekte oldukları son zamanlara kadar bilinmiyordu. 1981 yılına kadar, arıların her çiçeğin ayırt edici özelliklerini zihinlerine yerleştirdiklerine inanılıyordu. R. Wehner, 1981 yılında yaptığı araştırma ve incelemelerle bunun boş

bir inanç olduğunu ortaya koydu. ABD'li bir biyolog olan JAMES GOULD, arıların çiçek resimlerini adeta çekip, oldukları gibi hafızalarına kaydettiklerini ve her birinin biçimini omurgalılar gibi eksiksiz hatırladıklarını ispatladı. Bu bilim adamı, böceklerle en çok sevdiği çiçekleri tanımlarında göze ilk batacık çarpıcı çiçek özelliklerini öğretmek için denemeler yaparak, omurgalı ve omurgasızların görme mekanizmalarında fark olmadığını ispatladı. Böylece, aksi düşünceler geçerliliğini yitirmiş oldular. Bundan böyle bu konunun çözüme kavuşturulması gereken başka bir boyutu var: Acaba arılar da insanlar gibi, gördükleri çiçeklerin boylarını tahmin edip, zihinlerine olduğu gibi mi kaydediyorlar; çiçekleri uzaktan mı veya yakından mı görüyorlar?

La Recherche'den çev.: Yusuf BUDAK